

ΜΙΚΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΧΑΝΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥ ΑΝΤΕΡΣΕΝ

Ο ΠΑΛΗΛΑΤΟΣ

(Από τις «Ομιλίες με τὸ Φεγγάρι»)

—Ξέρω έναν άποτυχημένο ήθοποιό ποήγινε Παλιλάτος —μοθλεγε ένα βράδι τὸ Φεγγάρι— καί ποὺ μόλις βγή στὴ σκηνὴ τὸν ήποδέχονταν μὲ χειροκροτήματα καί κοροϊδιές...

Κάθε τὸν κίνημα εἶνε τόσο κομικό, ποὺ κάνει τὸν κόσμο νὰ ξεσπείνεται στὰ γέλια. Κι' ὄχι πὸς τὸ κάνει ἐπίτηδες, ἀλλὰ τέτοιο εἶνε τὸ φυσικό του.

Ἄπο μικρὸς ποὺ ἔπαιζε στὸ δρόμο μαζὺ μὲ τ' ἄλλα παιδιά, ἔμοιαζε γὰρ Παλιλάτος. Ἡ φρενὶ τοῦ εἶχε φορτώσει διὸ καμπούρες, μὰ στὴ γῆ καὶ μὰ στὸ στήθος.

Ἡ καρδιά του ὅμως ἦταν ἀπὸ μάλαμα. Κανένας δὲν εἶχε τέτοια εἰσασθησία, τόσην ἐξενάδα, σάν τὴ δική του.

Ἄπο τὴ μικρὴ ηλικία του τὸ θέατρο ἦταν τὸνειρό του. Ἄν ἦταν καλοκαιριμένους καὶ σάββατος, θὰ γινόταν ἕνας τραγεγικός ήθοποιὸς πρώτης γραμμῆς.

Ἡ καρδιά του ἦταν γεμάτη ἀπὸ μεγάλα, ἰσχυρὰ καὶ ήρωικά αἰσθηήματα, κα' ὅπως ἀναγκάστηκε νὰ ἰσπνὴ Παλιλάτος.

Ἄπο πόνος κα' ἡ μελαγχολία του μεγαλοποιούσαν τὴν κομικὴ σοβαρότητα τοῦ ζωομένου του προσώπου κα' ὅλος ὁ κόσμος γελούσε μ' αὐτὸ περισσότερο.

Ἡ ζωοτημένη Κολομπίνα, ποὺ ἔπαιζε μαζὺ του, τοῦ εἶχε ἀφέσει καὶ τοῦ εἶχε πεθερὶ στὴν καρδιά. Μὰ ἐκεῖνη ἀγατούσε κα' ήθελε νὰ παντρευτῆ τὸν Ἀρλεκίνο. Γιατί... γὰρ φαντασθῆτε τὴν ἀταίριαστο ζευγάρι θ' ἀποτέλειον, ἂν παντρευότανον καὶ ζευγαίρωναν ἡ Ἄνοορμα μὲ τὴν Ἀσχήμα...

Ἄπο τὸ Παλιλάτος ἦταν σὺλλογιμένους, μονάχη ἡ φρενὶα Κολομπίνα μπορούσε νὰ τὸν κινή νὰ γελῆσει. Στὴν ἀρχὴ γινόταν κα' αὐτὴ μελαγχολία, ὅπως αὐτὸς. ἔπειτα φανόταν πὸς ἡσυχία καὶ στὸ τέλος τοῦ εἶλεγε εἰθίμα :

—Ξέρω ἔγωγ τὴ σοὺ λείπει ἔσθνα : Ἡ Ἄγατη!...

Ἄπο Παλιλάτος τότε γελούσε κα' ἔλεγε :

—Ἡ Ἄγατη! Τὴ ὄμορφο θὰ ἦταν ἂν ζευγαίρωναν μὲ τὴν Ἄγατη!... Πὸς θὰ χειροκροτούσε τὸ Κοινὸν ὅταν θὰ μὰς ἔβλεπε μαζὺ!...

—Ναί! ἔλεγε ἐκεῖνη, ἔχεις δικιο. Ἐτοῖ εἶνε...

Καὶ μὲ κομικὴ αἰσθηματικότητα προσέθετε :

—Μ' ἀγαπᾷ;

Ἄπο Παλιλάτος τότε πετούσε ἀπ' τὴ ζωαὶ του.

Ἄπο μελαγχολία! Ζήτω ἡ ζωαὶ!...

Γιατὶ τὴν ἀγατούσε στὰ σὸσθια τὴν φρενὶα Κολομπίνα, τὴν ἀγατούσε τραγεγικά, τὴν ἀγατούσε ὅσο ἀγατούσε τὸ μεγάλο, τὸ ἰσχυρὸ, τὸ ήρωικό στὴν τέχνη!...

Καὶ τὴν ἡμέρα ποὺ ἐκεῖνη παντρεύτηκε τὸν Ἀρλεκίνο, ὁ Παλιλάτος ἦταν εὐθύμος, πολὺ εὐθύμος. Τὴ νύχτα ὅμως τὸν ἐπῆσαν ζευγὰ καὶ κλάματα

μου... Καὶ σκέφτομα πειὰ ποσὸς ἄλλες φηζὲς θάταν ἐπίσης δυστυχημένους. ὅπως ἔγωγ, στὸν κόσμο!... Πὸσος φηρες ὁ «Δαιμόνιος τῆς Σιωπῆς» δὲν ἤθελε γλυτοήρησι σὰν φειδι, σὰν ζωαὶ καὶ ἰσπὸς φειδι, ἀνάμεσα σὲ σπύλους, σὲ φίλους, σὲ παιδιά καὶ γονεῖς!... Ἄ, φίλε μου! ὁ Θεὸς νὰ σὰς φιλῆται ἀπὸ τὸ δαιμόνιο αὐτὸν!... Κι' ὅσο εἶνε ἀκόμα καρὸς, λέγεται σὲ ἐκείνους π' ἀγαπᾷ ποὺ τοὺς ἀγαπᾷτε. Μὴ ντραπῆτε γὰρ τὰ αἰσθητήματα σας, μὴν περιουσιθε τὴν ὀμρὴ τῆς καρδίας σας, μὴν κρύψτε τίποτε ἀπὸ κείνη ποὺ ἂν ἀγαπᾷστε. Μὴν ἀφῆστε τίποτε ἀνεξήγητο μεταξὺ σας. Προσεῖτε μήπως σὸσθίστε τὴν στυγιὴ ἀνοήθειὸς ποὺ πρῆται νὰ μιλήσετε. Ἄπο τὴ στυγιὴ αὐτὴ περάσει, πᾶσι πειὰ, τὸ κακὸ ἔργον, καὶ θὰ σὰς χωρήσει ἀπὸ τὸ ἀγαπημένο σας πρόσωπο!...

Ἡ Μαρία σὸσπασε. Κι' ἔγωγ, ἔγωγ ποὺ τὴν ἀκούγον μὲ βαθεῖα συγκίνηση τόση ὄμο τῶρα, ήθελε ἂν πὸς : —Ναί, Μαρία!... Πρῆται νὰ μὴ σὸσπᾶνους, πρῆται νὰ λέμε ὅτι νοσήθουμε... Ἀσπὸν, ἄκουσε, Μαρία... Σὲ ἀγαπᾷ!... Μὰ ἡ ἀγάπη μου δὲν τοῖμὰ νὰ φανερωθῆ τῶσον ζωαὶ. Δὲν τὴν ἔνοουσιθε, Μαρία!... Εἶνε δελεῖ καὶ ἰσπλην καὶ σὸσπᾶνει γιατί νοσήθει πὸς ἀγαπᾷ πᾶντὸν Ἄντρον. Μὰ ἔφρει νὰ ἰσπλην καὶ νὰ περᾶν... Μὰ μὲρα θὰ τὴν νοσήθου... Μὰ μὲρα θ' ἀκούσιθε, τέλος, τὴ σοὺ λέει ἡ φηζὶ μου!...

Ἄπο τὰ λόγια ήθελε νὰ ποὺ τὴν Μαρία, ἐνὸς τὸ σποτάδι ἔσθινε σπῆ—σπῆ καὶ τὰ τελευταία ζοοήματα τοῦ δαιμόνιου ζευγαίρουσαν. Ἄλλὰ ἡ ἀγαπημένη μου εἶνε τὰ μάτια τῆς καρομένηα πῆρα, μακρῶι στὴ δόσι, μὲ μὰ ἔφρασι τόσο ὀδονηρὴ καὶ ἐσποτατῆ, σὰν νὰ ζητούσε νὰ εἶ ἐκεῖ κατὸ τὴν μορφή τοῦ λατεντοῦ τῆς νεκροῦ!...

Κι' ὁ ἀγγελοσ ἡ ὁ δαιμόνιος τῆς σιωπῆς μ' ἔκανε νὰ φοδοθῶμα μὴπως μὲ μὰ μου λέει παρὸς τὴν ἔλποσι τῆς ἀτυχημένης μου, μοῦφραζε μὲ τὸ ὄροστο ζοοὶ του τὸ στόμα. Καὶ σὸσπᾶνα... σὸσπᾶνα!...

Ἄπο, πόσο θὰ χειροκροτούσε ὁ κόσμος, ἂν ἔβλεπε τὸ παραμορφωμένο ἀπὸ τὴ θλίψη πρόσωπό του!...

***

Προχτῆς ἡ Κολομπίνα πέθανε! Τὴν ἡμέρα τῆς κηδείας τῆς, ὁ Ἀρλεκίνοσ δὲν βγήκε στὴ σκηνή. Ἦταν λυπημένος γὰρ τὸ θάνατο τῆς γυναίκας του!...

Ἄπο κόσμος ὅμως ἔφρασε νὰ γελῶσι, γὰρ νὰ ξεγράση τὴν ὄμορφη Κολομπίνα καὶ τὸν εὐθύμο Ἀρλεκίνο ποὺ λείπανε!...

Κι' ἔτσι ὁ Παλιλάτος ἀναγκάστηκε νὰ τοὺς ἀντικαταστήσει. Πηδούσε καὶ χόρενε, ἀλλὰ ἡ καρδιά του σπαρῶζταν ἀπ' τὴ ληπὴ καὶ τὴν ἀπελπισία.

Ἄπο κόσμος τὸν χειροκροτούσε μ' ἔνθουσιασμό. Ἄ, μὰ ἦταν αἰμύμητος αὐτὸς ὁ Παλιλάτος!...

Τὸ βράδι ὅμως, μετὰ τὴν παράστωμα, τράβηξε ὁ δυστυχημένους Παλιλάτος μονάχος γὰρ τὸ νεκροταφειο.

Τὰ στεφᾶνια στὸν τάφο τῆς Κολομπίνας εἶχαν μαρμαίει!... Κάθισε ἐπάνο ἀπὸ μνημῆ τῆς κα' ἀκούχημα τὸ πηγοῦνι τοῦ στὰ χεῖρα του, μὲ τὰ μάτια γυρομένηα πρὸς ἔμένα!...

Τὴ παράξενη εἰκόνα!... Ἐμοιαζε μὲ μᾶν ἀλλόζοτη καὶ κομικὴ ζωογραφία : Ἐνας Παλιλάτος ἐπάνο σ' ἕναν τάφο!...

Ἄποσ ἄλλο τὸ Κοινὸν, ποὺ τόσο τὸν ἀγατούσε, ἂν τὸν ἔβλεπε ἔτσι, θὰ χειροκροτούσε κα' θὰ φωνάζε :

—Μηρόδο, Παλιλάτος, μηρόδο!...

***

Τὸ ἄλλο βράδι τὸ θέατρο εἶχε γεμίσει πάλι ἀπὸ θεατᾶς. Πῆγαν νὰ γελῶσιν ἔξανά μὲ τὸν καμποῦρη Παλιλάτος.

Ἡ ἀγτίδες μου ἔπασαν σὲ λίγο εἰπὸς ποὺ μικρὸ παράθυρο ἐνὸς ζωομοιουθῆ καὶ φῶσινα ἕνα βαμμένο πρόσωπο μὲ τὸ μῆστο ζωλημένο στὸ τῆμα!...

Ἦταν ὁ ήρωας τῆς βραδιᾶς. Ἄπο ἀστέιος Παλιλάτος! Μὰ γενναία ἰσπότη σπῶιζε τὸ πηγοῦνι τοῦ κα' ἀπὸ τὰ μάτια του κινούσαν δάκρυα, δάκρυα πικρὰ, γιατί ὁ θεατῆς τὸν εἶχαν σπρωίσει πρὸ δειγνο, μ' ὄλο τοὺς τὸ δειγνο. Ἦταν τόσο σαζλὸς ὡς ἀστέιος!...

Ἀτυχημένους νῆ! Ἀισθανόταν βαθεῖα τὴ τέχνη καὶ τὴν ἀγατούσε μὲ τὸν ἔνθουσιασμό καὶ μὲ τὴν ἡλόγα τῆς πρώτης νεότητος. Ἡ τέχνη ὅμως δὲν τὸν ήθελε!... Κι' ἐκεῖνη, ἐκεῖνη π' ἀγατούσε, εἶχε πεθάνει!... Σ' ἕνα τεταρτο ὁ ἀστέιος Παλιλάτος ἔξανακατοουρίστηκε, μὰ καὶ πάλι τὸ Κοινὸν τὸν ζωοῖδενε. Κι' ὅταν τελειούσε πειὰ ἡ παράστωμα, εἶδαν ἕνα ἄνθρωπο τολμημένο σ' ἕνα μαρμαῖο, νὰ φρενὴ ζωογᾷ ἀπ' τὴν πῆσο πῶπτα τοῦ θεατροῦ. Ἦταν ὁ ἀποτυχημένους ήθοποιὸς! Ἄπο σαζλὸς Παλιλάτος!...

Οἱ ὑπάλληλοι ποὺ τὸν εἶδαν νὰ περᾶ σιωπηλὸς στὰ παρασκήνια, μορφοῖσαν κατὶ ἀναμεταξὺ τοὺς.

Τὸν ἀκούοιθηρα ὅς τὸ σπῆτι του κα' ἔφρασα μαζὺ του στὴν κάμαρη του. Σωοῖσπᾶντε σὲ μὰ καρῶσα κα' ἄρσιμα νὰ κλάει. Τὴ νὰ κείνη πειὰ ; Ἐκεῖνη εἶχε πεθάνει!... Στὸ ἐπάγγελμα εἶχε ἀποτένει!...

Νὰ κρεμασθῆ! Ἄσχημος θάνατος! Νὰ φαρμακοθῆ! Ποὺ νὰ βρεθῆ τὸ δηλητήριο!

Δὲν βλοῖσκει πρόξερμα τὰ μῆσα, ὅταν ἀποκασισης νὰ ξεφορτωθῆς τὴ ζωή!...

Τὸν εἶδα ἔπειτα νὰ κητῶζεται στὸν καθρέφτη. Μισόκλεινε τὰ μάτια του γὰρ νὰ ἰδῆ ἂν πεθαμένους θάταν ὄμορφος. Σὺλλογιζόταν τὸ θάνατο, τὴν αὐτοκτονία, κα' ἔβλαψε μονάχος του, πολὺ πικρὰ. Κι' ὅταν ἀπόσπασε πειὰ νὰ κλάει, πλάγιασε στὸ φηγοιζοῦ τοῦ κρεββάτι κα' ἀποκομήθηκε.

Ἐνας χρόνος ἐπῆρασε ἀπὸ τῶτε.

Ἄπο τὴ φορὰ πᾶζοταν μὰ κομωδία σ' ἕνα μικρὸ, μικροῦστοκο θέατρο. Κάτωπος φηγοῦς, πλανούδους θῆσους, ἔδινε παράστωμα.

Καὶ ἔξαναεἶδα ἐκεῖ τὸ βαμμένο πρόσωπο τοῦ Παλιλάτος μὲ τὴν κομικὴ, φρεντῆνε γενναία τοῦ ἰσπότη!...

Με κητῶσθε θλιθερὰ, καὶ δὲν εἶχαν περᾶσι οὔτε πέντε λεπτὰ ἀπ' τὴ στυγιὴ ποὺ τὸν εἶχε σπρωίσει πάλι τὸ Κοινὸν, τὸ ἴδιο ἄλλο Κοινὸν!...

Σὲ λίγες ἡμέρες, τέλος, ἕνα δειλινό, ἕνα θλιθερὸ δειλινό, κοντὰ τὸ βραδῶμα, εἶδα μὰ φηγοιζὴ νεκροῦ ὄμορα νὰ βγαῖνη ἀπὸ τὴν πόλι!...

Κανένας δὲν τὴν ἀκούσθησε!...

Κάτωπος ήθοποιὸς, ἕνας ζωομοιουθῆ Παλιλάτος εἶχε αὐτοκτονήσει :

Ἄπο βαμμένους, ὁ σπρωιγμένους, ὁ λυπημένους Παλιλάτος.

Ἄπο μόνος ποὺ τὸν σπυνοῦνε ἦταν ὁ ἀμαζῆς, ποὺ ὀδονηοῦσε τὴ νεκροφῶρα!...

Ἄνοιξαν ἕνα λῆκο καὶ τὸν ἔφρασαν σὲ μὰ γονιὰ τοῦ νεκροταφεῖου!... Ἐπειτα ὁ νεκροθάφης ξεροῖσθους ζοοτῆ κα' ἀγκάθια ἀπ' τοὺς γειτονιζὸς τάφους, ἔκανε ἕνα εἶδος πηουοῦτοῦ, τὸδῶλε πᾶντο στὸν τάφο τοῦ ζωομοιουθῆ Παλιλάτος, τοῦ σαζλοῦ, ἀποτυχημένου θεατηρῆου, κα' ἔφραγε γελόντας μ' ἔλοπο τὴν καρδιά!...

X. X. ANTERSEN

